

Επισκόπηση εξελίξεων Αύγουστος 2017

Σημαντικές αυξήσεις παρουσιάζουν οι δείκτες αεροπορικών, οδικών και θαλάσσιων αφίξεων, βάσει διοικητικών στοιχείων¹:

- στα κυριότερα αεροδρόμια καταγράφηκε τον Ιούλιο αύξηση των διεθνών αφίξεων +5,7% (+8,8% από την αρχή του έτους) η αύξηση στα περιφερειακά αεροδρόμια ανήλθε στο +6,8% και στην Αθήνα στο +1,5%, ενώ από την αρχή του έτους στο +10,6% και +3,8% αντίστοιχα. Παρόμοια εικόνα προκύπτει και από τα στοιχεία προγραμματισμού θέσεων περιφερειακών αεροδρομίων που από τον Μάρτιο έως και τον Ιούλιο παρουσίασαν αύξηση +9,0%. Επίσης, σύμφωνα με τον προγραμματισμό στις 31/7, η αναμενόμενη αύξηση θέσεων σε πτήσεις στα περιφερειακά αεροδρόμια για το σύνολο της θερινής περιόδου 2017 (Μάρτιος-Οκτώβριος) αναμένεται σε +10,3%.
Ο υψηλότερος ρυθμός αύξησης των αφίξεων σε σχέση με αυτόν του αριθμού προγραμματισμένων θέσεων υποδηλώνει αυξημένες πληρότητες των αεροπλάνων.
- αντίστοιχη (+11,6%) ήταν και η αύξηση των διεθνών οδικών αφίξεων τον Ιούλιο, ενώ από την αρχή του έτους η αύξηση ανέρχεται πλέον σε +7,8%.
- στις θαλάσσιες αφίξεις από Ιταλία παρατηρείται αύξηση +14,0% τον Ιούνιο και +12,4% από την αρχή του χρόνου.

Θετική μεταβολή των αεροπορικών, οδικών και θαλάσσιων διεθνών αφίξεων.

Σύμφωνα με την Έρευνα Συνόρων¹ της ΤτΕ, τον Ιούνιο η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση αυξήθηκε +13,0% σε σχέση με τον Ιούνιο του 2016 (+6,6% στο 6μηνο) και οι ταξιδιωτικές εισπράξεις εμφάνισαν αύξηση κατά +14,2% (+7,1% στο 6μηνο), με μικρή ανάκαμψη της ΜΚΔ τον Ιούνιο και οριακή από την αρχή του έτους. Την αύξηση των τουριστικών αφίξεων και εσόδων οδηγούν οι καλοκαιρινές διακοπές από Ευρωζώνη, Ρωσία και ΗΠΑ.

Οι καλοκαιρινές διακοπές από Ευρωζώνη, Ρωσία και ΗΠΑ οδηγούν σε αύξηση τουριστικών αφίξεων και εσόδων.

Με βάση τα στοιχεία του Πληροφοριακού Συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ», η συνολική αύξηση της μισθωτής απασχόλησης τον Ιούλιο ανήλθε σε 7.242 θέσεις εργασίας (263.145 από την αρχή του έτους), ενώ στα καταλύματα σε 8.225 και στην εστίαση σε 15.728 θέσεις. Δηλαδή η αύξηση της μισθωτής απασχόλησης στον τουρισμό ήταν μεγαλύτερη από την συνολική, λόγω απώλειας θέσεων εργασίας σε άλλους κλάδους, ιδιαίτερα στην εκπαίδευση με την λήξη του σχολικού έτους.

Η αύξηση της μισθωτής απασχόλησης στον τουρισμό υπερέκλυσε τις απώλειες άλλων κλάδων.

Βελτίωση δείχνει ο Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης στις περισσότερες αγορές του ελληνικού τουρισμού και στην πλειονότητά τους κυμαίνεται σε υψηλότερα επίπεδα από τον αντίστοιχο δείκτη του μέσου όρου του ΟΟΣΑ. Δεδομένου ότι η καταναλωτική εμπιστοσύνη αποτελεί σημαντική παράμετρο για την πραγματοποίηση ταξιδιών αναψυχής, το στοιχείο αυτό δείχνει προοπτικές διατήρησης της ισχυρής ζήτησης για το ελληνικό τουριστικό προϊόν. Εξαιρεση αποτελούν οι -σημαντικές για την Ελλάδα- αγορές της Ιταλίας και της Βρετανίας που ο αντίστοιχος δείκτης είναι μειωμένος σε σχέση με πέρυσι.

Τα υψηλά επίπεδα καταναλωτικής εμπιστοσύνης στις περισσότερες αγορές του ελληνικού τουρισμού, δείχνουν προοπτικές ισχυρής ζήτησης για το ελληνικό τουριστικό προϊόν.

¹ Λόγω της διαφορετικής μεθοδολογίας που ακολουθείται για την συλλογή διοικητικών στοιχείων και της δειγματοληψίας της Έρευνας Συνόρων (ΕΣ), τα διοικητικά στοιχεία δεν είναι ευθέως συγκρίσιμα μεταξύ τους, ούτε με αυτά της ΕΣ - βλ. σημείωση στην σελ. 2 του Δελτίου καθώς και [εδώ](#) για λεπτομέρειες.

Βελτίωση δείχνει ο Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης και στην Ελλάδα, δημιουργώντας προϋποθέσεις για τόνωση των προορισμών που δέχονται εγχώριο τουρισμό.

Προϋποθέσεις για τόνωση και εγχώριου τουρισμού.

Ευρύτερα στον ελληνικό τουρισμό, η σημαντικότερη εξέλιξη υπήρξε η εξαγορά του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών της Hellenic Seaways από τον κύριο ανταγωνιστή της, την Attica Group, δημιουργώντας έναν ιδιαίτερα ισχυρό όμιλο στην ακτοπλοΐα. Η εξαγορά υπόκειται στην έγκριση της Αρχής Ανταγωνισμού

Εξαγορά Hellenic Seaways από την Attica Group, υπό την έγκριση Αρχής Ανταγωνισμού

Σε διεθνές επίπεδο, σημαντική εξέλιξη αποτελεί η χρεωκοπία της Air Berlin, της 2^{ης} μεγαλύτερης αεροπορικής εταιρείας της Γερμανίας, μετά την άρνηση του κύριου μετόχου της (Etihad) να την χρηματοδοτήσει περαιτέρω. Η εταιρεία παραμένει σε λειτουργία έως τον Νοέμβριο με δάνειο από την Γερμανική Κυβέρνηση. Στο διάστημα αυτό θα γίνονται διεργασίες με τους κύριους διεκδικητές (Lufthansa, Ryanair, Easyjet, TUI, Condor) για εκποίηση τομέων της δραστηριότητάς της.

Η χρεωκοπία της Air Berlin οδηγεί σε αναδιάρθρωση του σκηνικού αερομεταφορών.

Ευρύτερα στην οικονομία, μετά την ολοκλήρωση της 2^{ης} αξιολόγησης και την έκδοση 5ετούς ομολόγου στις 18/08 αναβάθμισε οριακά και η Fitch -μετά την Moody's και την S&P το προηγούμενο 2μηνο- την πιστοληπτική διαβάθμιση του Ελληνικού Δημοσίου. Οι εξελίξεις αυτές οφείλονται κατά κύριο λόγο στην δημοσιονομική πορεία της χώρας τα τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα το 2016 όπου επιτεύχθηκε Πρωτογενές Πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης (ΠΠΓΚ) ύψους 4,2% του ΑΕΠ, έναντι στόχου 0,5% στο 3ο Μνημόνιο και έναντι ελλείμματος ύψους -0,2% του ΑΕΠ που προέβλεπαν οι Θεσμοί. Αν τα υψηλά ΠΠΓΚ συνδυαστούν με μια σταθερή πορεία οικονομικής ανάκαμψης, μπορούν να επιτρέψουν τον εξορθολογισμό του φορολογικού συστήματος και την εξάλειψη των καταστάσεων υπερφορολόγησης, οι οποίες είναι ιδιαίτερα επιβαρυντικές για τον τουρισμό (βλ. [εδώ](#) κεφ. 5). Η περαιτέρω πιστοληπτική αναβάθμιση της χώρας προσκρούει κατά κύριο λόγο στις εκτιμήσεις του ΔΝΤ ότι το χρέος της Ελλάδος δεν είναι βιώσιμο, αν και αυτές βασίζονται σε υποθέσεις που έχουν διαψευστεί από την πραγματικότητα. Λόγω των ιδίων εκτιμήσεων, ούτε η ΕΚΤ αναλαμβάνει την ευθύνη να εντάξει τα ελληνικά κρατικά ομόλογα στο QE.

Οριακή αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας και από την Fitch, μετά την Moody's και την S&P, λόγω υψηλών ΠΠΓΚ και βελτίωσης οικονομικών δεικτών.

Οι εξελίξεις των βασικών μακροοικονομικών δεικτών παραγωγής, κατά-νάλωσης, τουριστικής κίνησης, εξαγωγών και εισαγωγών (βλ. Δελτίο σελ. 30) σηματοδοτούν την επίτευξη ΠΠΓΚ άνω του 3,5% του ΑΕΠ και το 2017, με επακόλουθα την περαιτέρω βελτίωση της πιστοληπτικής αξιολόγησης του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και τη νέα προσαρμογή των εκτιμήσεων του ΔΝΤ για την Ελλάδα. Θετικά εξελίσσονται και οι δείκτες απασχόλησης, αν και η ανεργία εξακολουθεί να ευρίσκεται σε πολύ υψηλά επίπεδα (21,7%).

Η περαιτέρω αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδας προσκρούει στις εκτιμήσεις του ΔΝΤ για μη βιώσιμο χρέος.

Η εξέλιξη των οικονομικών δεικτών σηματοδοτεί επίτευξη ΠΠΓΚ άνω του 3,5% και βελτίωση πιστοληπτικής θέσης της χώρας.